

Itala - *Vetus Latina*

itala Quedlinburská - *Quedlinburská itala*

Italia - pozri *Telegonos; Taliansko*

J. Sadeler I.: Italia (16.-17.st.)

P. Veit: Alegorická postava Itálie (1834-1836)

italika - tlačaná *kurzíva* renesančného typu v *Taliansku*; predloha pre ďalšie tlačené *písma*; porovnaj s humanistickou písanou *latinkou*; pozri *písmo latinské*

Italikovia - indoeurópske kmene v *Taliansku* (Latinovia, Oskovia, Samniti, Volskovia, Umbrovia, *Sabíni* a d'.), podrobené v 4.-2.storočí *Rímom*; v 90-89 pr.Kr. získali rímske občianstvo; pozri *Latium*, *Kampánia*; *Minerva*, *Jupiter*, *Palés*, *Tellus*, *numen*; *Latinum*

italické národy -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Italic_peoples

Ithaka - ostrov v *Iónskom mori*, mýtické kráľovstvo *Odysea*; pozri *grécka antická kultúra*

ithyfalický - termín použitý Jordanom v súvislosti s podobou egyptského boha *Besa*; preklad sa nepodarilo nájsť

Itymoneus - v *gréckej mytológii* elidský hrdina, ktorého za mladi zabil pylský kráľ *Nestor*

Itys - v *gréckej mytológii* syn tráckeého kráľa *Térea*, ktorého z pomsty za otcov zločin zabili *Prokné* a *Filomélé*; *Zeus* ho premenil v *dudka*; pozri *metamorfóza*; *Thrákia/Trákia/Trácia*

Itzamná - mayský boh, dobrotivý syn stvoriteľa sveta *Hunab Kua*, boh neba a *dažďa* (úrody), ochranca kňazov – obetníkov (pozri *patrón*), tvorca *kalendára* a *písma*; pozri *mayské náboženstvo*; *mýty stvoriteľské*; *bohovia neba*, *bohovia vodní*

Iuppiter - lat.; *Jupiter*; pozri *Dia*

ius imaginis - zákaz portrétovania osôb, ktoré nezastávajú dôležitý úrad; pozri *diptych konzulský*, *rímske umenie*; porovnaj *ikonoklazmus*; pozri *portrét*

Iustitia/Justitia - kresťanská alegória *spravodlivosti*, zobrazovaná ako korunovaná žena s mečom a váhami, asi od 1500 s páskou očiach (pozri *slepota*; porovnaj s egyptskou *Maat*); v alegóriách zobrazovaná aj v spoločnosti *nevinnosti* (pozri *Castitas*); pozri *Cnosti a Neresti*; *pes* (Heinz-Mohr); *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*; *právo*

-rímska bohyňa, ktorá u Rimanov splývala s gréckou bohyňou spravodlivosti *Temis*; pozri *rímska mytológia*

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Justice>

<http://it.wikipedia.org/wiki/Giustizia>

Iustitia (Bamberská katedrála, 12.st.)

G. Vasari: Iustitia (1542)

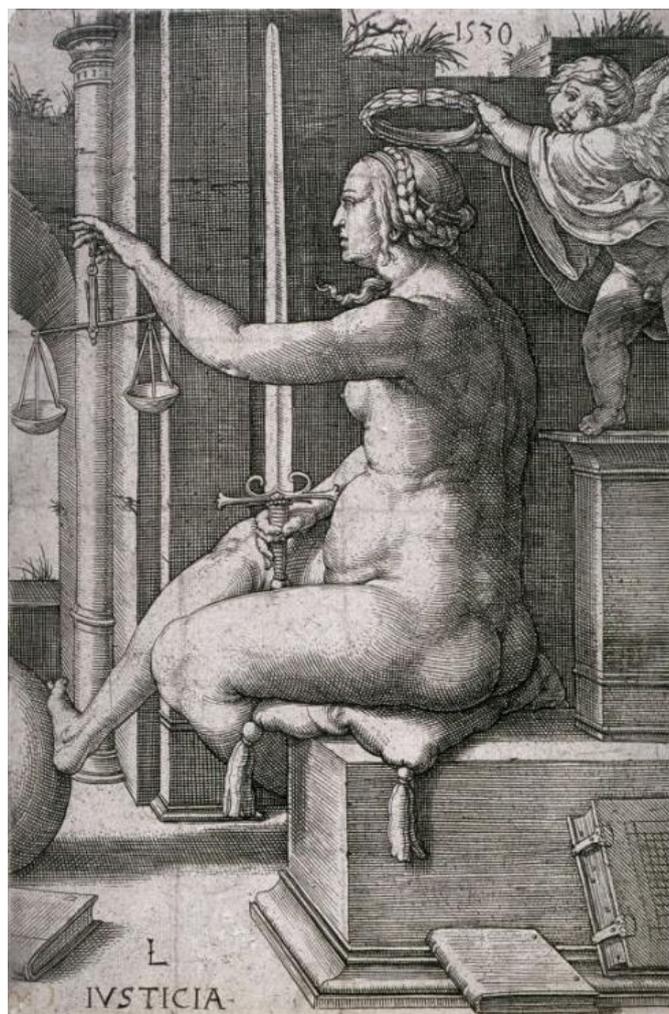
B. Beham, H. S. Beham: Iustitia (rytina zo série Kardinálne cnosti, 16.st.)

P. Brueghel St.: Spravodlivosť (16.-17.st.)

J. Matham podľa H. Golziusa: Iustitia (zo série Cnosti, 1593)

L. van Leyden: Justicia (lept zlo série Sedem cností, 1530)

J. de Gheyn II : Iusticia (rytina, 1598)

G. Romano: Iustitia (16.st.)

D. V. Coornhert: Oslepenie Justice po páde z koňa (rytina zo série štyroch Podobenstiev bezuzdného sveta, 1550)

L. Giordano: Alegória Justice (17.st.)

L. Giordano: Alegória Justicie (17.st.)

L. Giordano: Korunovanie Justice (freska v Galérii Palazzo Medici-Riccardi, Florencia, 1684-1686)

N. Coypel: Trajan platí Justicii (1672)

L. Orsi: Kristus zomrel pre milosrdenstvo a spravodlivosť (2.pol. 16.st.)

Ivan - (✠ 882); *kresťanský svätec*, jeden z najstarších *pustovníkov* (pozri *stylita*) v *Čechách*; český *zemský patrón* (reálna postava s legendárnymi rysmi); pochádzal vraj z kmeňa Chorvatov usadených v Uhrách a bol synom kniežaťa; po príchodu do Čiech sa usadil v jaskyni v údolí Loděnického potoka, neďaleko Tetína a *Karlštejna*; žil ako askéta v spoločnosti *lanky* (pozri *laň*), ktorá mu dávala mlieko; niekoľký raz bol v pokušení, zjavil sa mu *Ján Krstiteľ*; keď knieža Bořivoj postrelil lanku počas poľovačky, priviedla ho k Ivanovej jaskyni; pustovníka navštívila aj z neďalekého Tetína sv. *Ludmila*; nad jeho hrobom v jaskyni zriadená kaplnka (pozri *kaplnka náhrobná*) zasvätená *Jánovi Krstiteľovi*; *benediktíni* z Ostrova u Davle postavili aj kostol a zriadili tu prepošstvo; púte k Ivanovej jaskyni rozšírené v 16.-17.st.; Ivan zobrazovaný najčastejšie stojaci alebo kľačiaci pred jaskyňou, v rehoľnom rúchu s kapucňou, v ruke drží *ruženec*, *križ* alebo knihu a u nohy má lanku; na pozadí sa premietajú legendy: stretnutie s Bořivojom, pokušenie s diablami, stretnutie s Jánom Krstiteľom pred kláštorom; najstaršie zobrazenia zo 16.st.; 1602 dal cisársky generál H. Rosswurm zriadiť *mramorové súsošie* obidvoch svätcov (neskoršie umiestnené v osobitnej kaplnke); kult svätého Ivana a *Norberta* sa snažila presadiť *katolícka cirkev* v období *protireformácie* (pozri *obrazoborectvo*, *katolicizmus*); pozri *Karlov most*

Ivan Hrozný - pozri *historická maľba*; V. G. Swarz; *Monomachova čiapka*

https://en.wikipedia.org/wiki/Ivan_the_Terrible

Portrét Ivana Hrozného (18.st.)

N. Nevrev: Opričníki (1870)

V. M. Vasnetsov: Portrét Ivana Hrozného (1897)

V. G. Swarz: Ivan Hrozný na love sokolom, stretnutie so slepcom (1868)

V. G. Swarz: Ivan Hrozný pri tele svojho zabitého syna (1864)

I. J. Repin: Ivan Hrozný a jeho syn Ivan (1885)

K. B. Wenig: Ivan Hrozný a jeho sestra (1886)

Ivan (meno) - meno Ivan je mužské krstné meno hebrejského pôvodu; je ruským variantom mena Ján; mená Ján aj Ivan pochádza z hebrejského Jochanan (יוחנן), čo znamená „Pán je milostivý“; meno sa v dobe raného kresťanstva šírilo z latinčiny (ktorej abeceda bola v stredoveku rozšírená o písmeno J) ako Joannes, odkiaľ sa v ponemčená podobe Johan dostalo k západným Slovanom, kde vznikol Ján; k východnom Slovanom sa však toto meno dostalo s šírením pravoslavia, a to z gréckeho variantu Ioannes, z ktorého sa stal Ivan; meno Ivan k nám neskôr dorazilo z východu ako samostatné meno

Ivan Ondrej - (*1926); slovenský akademický maliar a reštaurátor; 1945 odišiel na Akadémiu výtvarných umení do Prahy, kde študoval u prof. Jána Želibského a neskôr u prof. Slánskeho a Vratislava Nechlebu na oddelení maliarskych a konzervačných techník; bol jedným z prvých slovenských absolventov odboru reštaurátorstvo na Akadémii umenia v Prahe; svoj maliarsky život zasvätil krásam *tatranskej* prírody; O. Ivan ako maliar je realista; realizmus je preň jedinou tvorivou metódou, ktorou zachytáva a vyjadruje svoj vzťah k prírode a rodnému kraju; technická stránka jeho maľby je ovplyvnená štúdiom veľkých majstrov: Tiziana, Rubensa, Rembrandta, Ruisdaela a iných, ktorých kópie vynikajúco zvládol ako študent; bohaté skúsenosti získal aj študijnými pobytmi v Amsterdame roku 1962 a v reštaurátorských ateliéroch Ermitáže v Petrohrade; tento vplyv vidíme aj na vystavených zátišiach, alebo žánrových obrázkoch z Holandska z obdobia 50. a 60. rokov.; pozri *slovenskí maliari*

<http://www.dartesro.sk/?act=dielo-katalog&dielo=9510&lang=ru> (životopis)
<http://www.eantik.sk/autor/225/ivan-ondrej/>

https://www.google.sk/search?q=Ivan+Ondrej&espv=2&biw=1854&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjY0pLS7srMAhVHcROKHf_RA8sQsAQIKw&dpr=1#tbm=isch&tbs=rimg%3ACWtmjrB4HmgkJji2BdOmJtz_1npIxOXhQwb-uFFGxbxX2cUeDfIRPMj4mcyodNe5C_10-QgznjVU6VixgSfQmr_1EHLyoSCbYF06Ym3P-eEVdX6AF2pSW2KhIJkJE5eFDBv64RaK7tRKNHLVgqEgkUUbFvFfZxRxG6XnaExPmWzSoSCYN_1VE8yPiZzEXLjJEWqOVb_1KhIJLKh017kL_1T4RXM48n6SX-BoqEglCDOeNVTpWLBFPukMh5EORoioSCWBJ9Cav8QcvEe7uXNNSD_1cU&q=Ivan%20Ondrej&imgcr=a2aOsHgeaCT07M%3A

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:GPB.O_1018

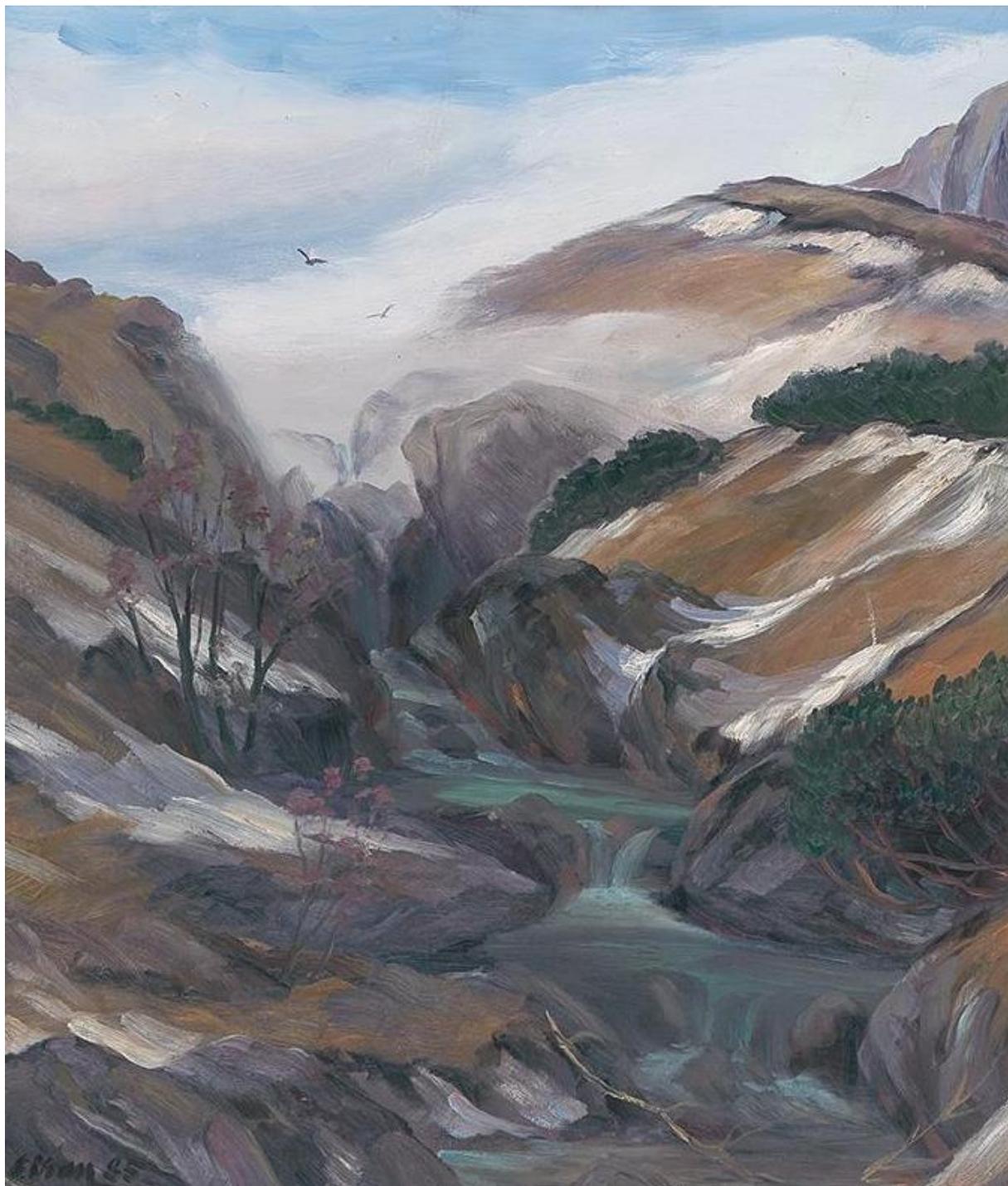
<http://www.eantik.sk/autor/225/ivan-ondrej/> (životopis)

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:OGD.O_1354 (prehľad diel)

https://www.google.sk/search?q=Ondrej+Ivan&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCAQsARqFQoTCMm7xu72_cgCFSaLcgod1XAMRQ&dpr=1#imgcr=c=kjE5eFDBv65FJM%3A

O. Ivan: Bobrová dolina

O. Ivan: Na Baníkovce (1985)

O. Ivan: Hmla v končiaroch (1972)

O. Ivan: Tri kopy v Ždiarskej doline (1989)

O. Ivan: Strelecká veža (1970)

O. Ivan: Posledný sneh (1976)

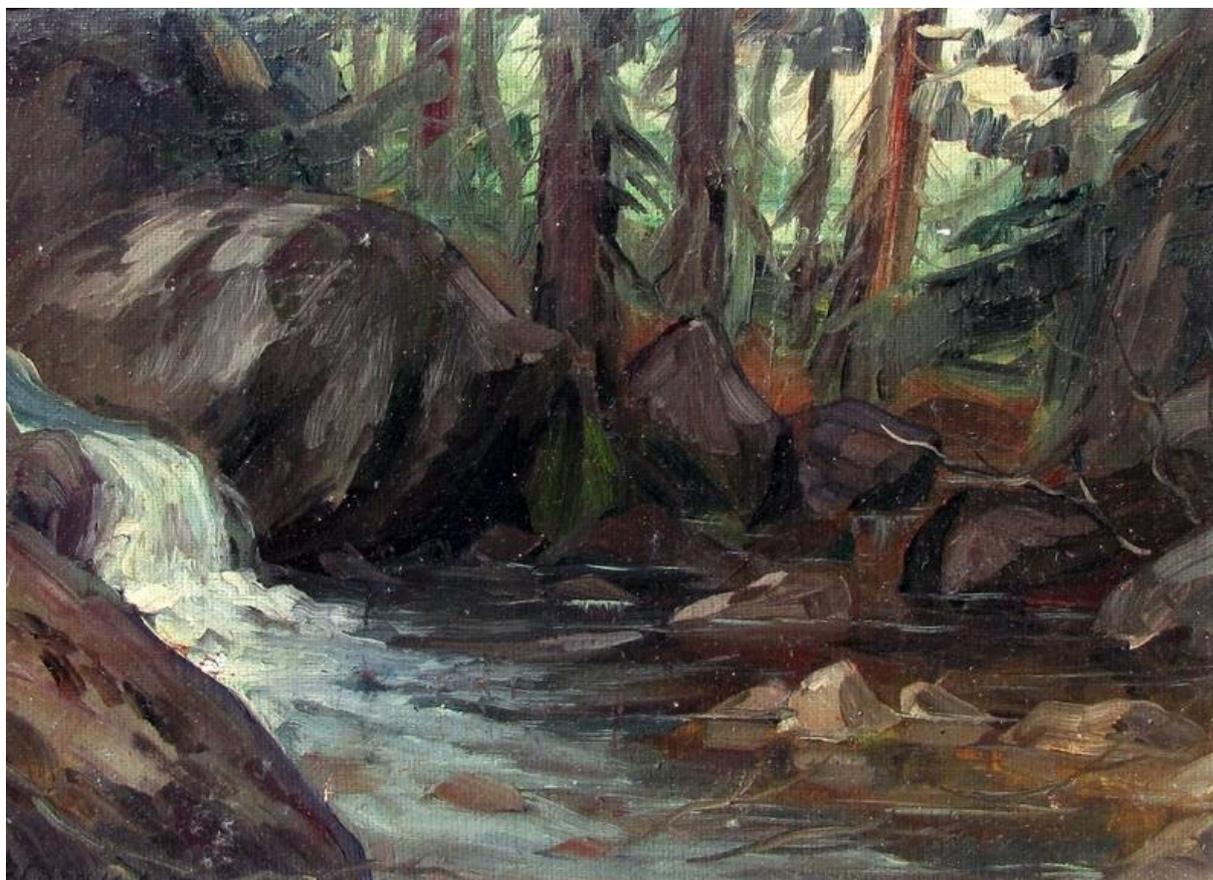
O. Ivan: Stará Veľká (1956)

O. Ivan: Ráno (1964)

O. Ivan: Za Trnovcom

O. Ivan: Krajina

O. Ivan: Pod ľadovým štítom

O. Ivan: Žltá stena (1972)

íván - priestorová *brána* do arabského mesta, pevnosti, *mešity*; na otvorenej strane s monumentálnym *kýlovým* alebo *podkovovitým oblúkom*; charakteristický prvok *sásánovskej architektúry* vo funkcii *audienčnej sály*; v *islamskej architektúre* súčasť *palácov, obytných domov* a *mešít*; zvyčajne z *nepálených tehál*, zdobený *štukou*, neskoršie s *glazovanými obkladmi* alebo *fajansovými vlysmi* a *mozaikami*; pozri *iránska kultúra, sásánovské umenie*

Ivančice - pozri *kancionál Ivančický, kancionál Šamotulský; knihtlač; Morava*

Ivančický kancionál - *kancionál Ivančický*

Ivanov Alexander Andrejevič - (†1859); ruský maliar, stúpenec tradičného *neoklasicizmu*, bol ovplyvnený *nazarénmi*; usiloval sa o nové ruské umelecké vzdelávanie; pozri *krajinomal'ba*

http://es.wikipedia.org/wiki/Pueblos_eslavos

[http://es.wikipedia.org/wiki/Sergei_Ivanov_\(pintor\)](http://es.wikipedia.org/wiki/Sergei_Ivanov_(pintor))

Anjel s zjavuje prorokovi

A. A. Ivanov: Priam prosí Achilla o vydanie Hektorovho tela (1824)

A. A. Ivanov: Ježišovo zjavenie Márie Magdaléne po vzkriesení (1835)

Iványi-Grünwald Béla - (†1940); maďarský maliar, vedúci člen kolónie *Nagybánskej slobodnej školy* a zakladateľ umeleckej kolónie v Kecskemét; pozri *maďarskí maliari 19.st.*, *maďarskí maliari 20.st.*

https://en.wikipedia.org/wiki/B%C3%A9la_Iv%C3%A1nyi-Gr%C3%BCnwald
<http://www.webumenia.sk/autor/4381> (prehľad diel)

https://www.google.sk/search?q=B%C3%A9la+Iv%C3%A1nyi-Gr%C3%BCnwald&espv=2&biw=1850&bih=951&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CHkQiR5qFQoTCJeJmIOL9cgCFcaTLAodg_cHgw

B. Iványi-Grünwald: Trh v Kecskemét v zime (1912)

B. Iványi-Grünwald: Cigánske dievčatá na brehu močariska (1909)

B. Iványi-Grünwald: Dve nahé ženy pri nádrži (1900)

B. Iványi-Grünwald: Kúpajúce sa (19.-20.st.)

A. Iványi-Grünwald: Žena pri vode (1897)

B. Iványi-Grünwald: Dedinská scéna (19.-20.st.)

B. Iványi-Grünwald: Kostolná ulica v Kecskemét (1914)

B. Iványi-Grünwald: Trhovníčky medzi snehovými závejmi (1912)

B. Iványi-Grünwald: Pohľad Nagybánya s riekou Gutin (1906-1908)

B. Iványi-Grünwald: Jarná krajina (1910)

B. Iványi-Grünwald: Východ mesiaca (1897)

Iving - Ífingr

Ivo Bretónsky - (†1303); tiež Ivo Hélyory, franc. Yves Hélyory de Kermartin nebo Yves de Tréguier; cirkevný sudca a obhajca; v 14.st. vyhlásený za svätého pápežom Klementom VI.; študoval na preslávených teologických školách v Orléans aj v Paríži; vďaka svojim znalostiam sa stal cirkevným sudcom už vo veľmi mladom veku; čoskoro si jeho kvalít všimol biskup z Tréguier a chcel ho do svojich služieb; Ivo teda prijal kňazské svätenie a stal sa biskupa právnikom; obhajoval hlavne chudobných, pretože tí si právnika nemohli dovoliť; vo svojom panskom dome čoskoro vybudoval sirotinec, nemocnicu, útulok a jedáleň pre chudobných; sám spával na zemi; pri tomto veľkom vypätí čoskoro ochorel a bol pripútaný na lôžko; keď už teda nemohol pomáhať chudobným hmotne, pomáhal im duchovne; je patrónom *Bretónska* a právnikov (*sudcov*, advokátov, notárov), tiež farárov, sústružníkov, chudobných, sirôt a opustených detí; je pomocník pri súdnych sporoch; zobrazovaný býva sudcovskom *talári* sa zvitky v ruke a povrazom, obklopený chudobnými; má svoju sochu aj na pražskom *Karlovom moste*, ktorej autorom je *Matyáš Bernard Braun*; pozri *kresťanskí svätci*, *patrón*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Ivo_Breta%C5%88sk%C3%BD

R. van der Weyden: Ivo Bretaňský (1450)

IX - *christogram* z gréckych písmen I (*jota*) a X (*chí*); prekrytím a niekedy obopnutím *kruhom* christogram nadobudol ďalšie významy: *hviezda múdrych*, *hviezda Balaamova*

Ixchel - mayské ženské božstvo *záplav* a *pôrodu*, manželka dobrotivého *Itzamny*; pozri *mayské náboženstvo*; *bohovia záplav*

Ixión - gréc. Ἰξίων/Íxíon; v *gréckej mytológii* thesalský kráľ *Lapithov*, podľa jednej verzie syn *Áresa* alebo *Leontesa* alebo *Antiona* a *Perimele*, alebo nevlastný syn *Dia*; zo spojenia s *Hérou* premenenou na *mrak* vznikli *kentauri*; za trest ho *Zeus* nechal vpliesť do večne sa krútiaceho *kolesa*; jeho synom bol *Peiritoon*, ktorého pre pokus o únos manželky potrestal *Hádes* večnou nehybnosťou; porovnaj príbeh *Danae* a *Dia*; vzal si *Diu*, dcéru *Deionea* (alebo *Eionea*) a sľúbil jej otcovi cenný dar; nemal však z čoho splatiť dar, tak *Deioneus* ukradol niektoré z *Ixionových* koní ako odvetu; *Ixion* skrýval svoju zášť a pozval svojho svokra na slávnosť; keď *Deioneus* prišiel, *Ixion* ho tlačil do postele s horiacim uhlím a drevom; *Ixion* zošalel a poškrnil sa svojím činom *vraždy*; susední

princovia boli tak urazení týmto aktom zrady a pohostinnosti, že odmietli vykonávať rituály ktoré by sa očistil Ixion od jeho viny (pozri *katarzia*); Ixion žil ako štvanec a všetci sa mu vyhýbali; tým, že zabil svojho svokra, počítal sa za prvého muža vinným z vraždy v gréckej mytológii; avšak, *Zeus* mal súcit Ixion a priviedol ho k *Olymp* a predstavil ho pri stole bohov; namiesto toho, aby bol vďačný, Ixion zatúžil po *Héře*, Diovej manželke; to bolo ďalšie porušenie vzťahu medzi hosťom a hosťiteľom; Zeus dozvedel o jeho úmyslu, premenil sa v mrak v tvare Héry a napálil Ixiona svojím spojením s ním; zo zväzku Ixiona a falošného Hérinho oblaku sa zrodil *kentaur*, ktorý behal s kobyľami na hore Pelion a tak splodil (podľa Pindara) rasu kentaurov; Ixion bol vylúčený z Olympu a zvrhnutý bleskom; Zeus nariadil Hermovi vpliet' Ixiona do okrídleného ohnivého kolesa, ktoré sa stále točilo; Ixion bol pripevnený na slnečný voz na zvyšok svojho života; v neskoršom mýte bol poslaný do Tartaru; iba v prípade, keď *Orfeus* hral na svoju lýru počas svojej cesty do podsvetia, aby zachránil *Eurydiku*, na chvíľu sa zastavil; pozri *Thesália*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Ixion>

[http://it.wikipedia.org/wiki/Issione_\(mitologia\)](http://it.wikipedia.org/wiki/Issione_(mitologia))

<http://eo.wikipedia.org/wiki/Tartaro>

C. van Haarlem: Pád Ixiona (1588)

H. Goltzius podľa C. van Haarlem: Ixión (rytina zo série Štyri potupy, 1588)

P. van Sompel podľa P. P. Rubensa: Ixion zväzda Juno za pomoci Jupitera (rytina, 17.st.)

izabelský štýl - štýl isabelský

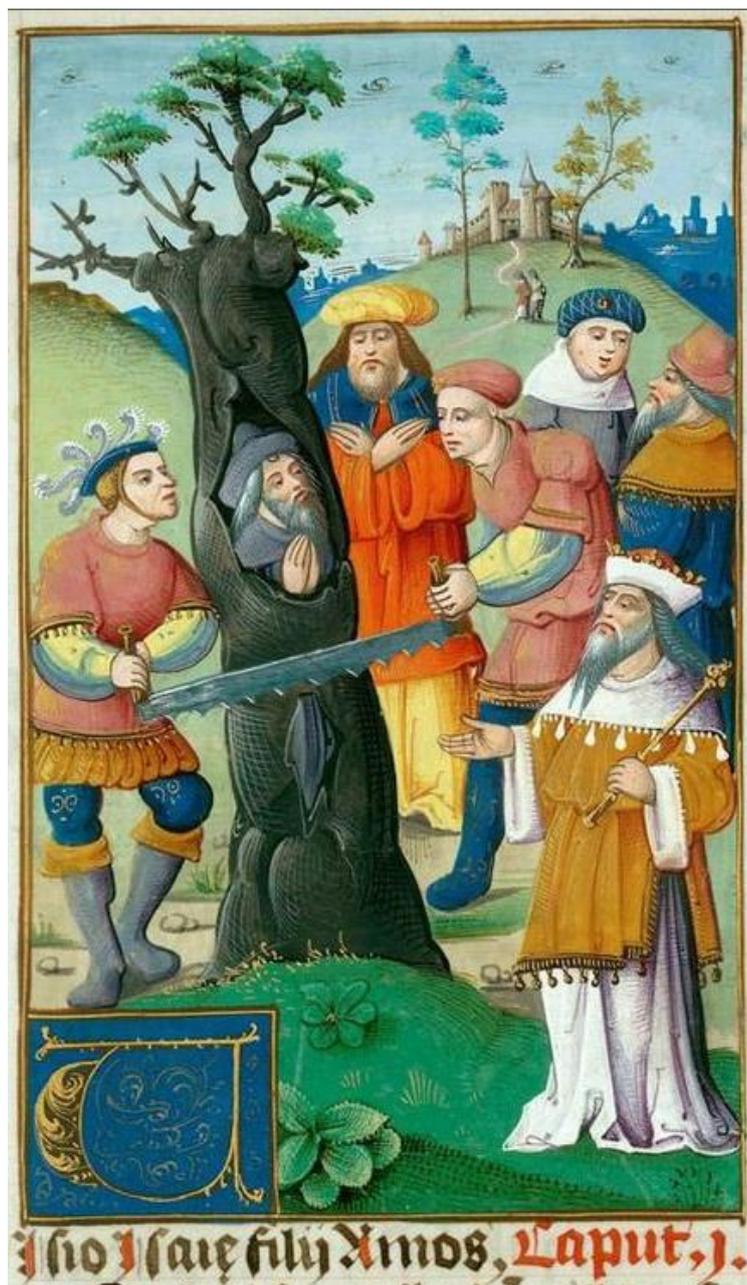
Ixtab - mayské ženské božstvo *samovraždy*; pozri *mayské náboženstvo*

Izaiáš - jeden z tzv. *veľkých prorokov*, ktorý začal pôsobiť v 8.st.pr.Kr. (pozri *tofet* ?), v čase zániku samostatnosti *Izraela*; povzbudzoval a varoval ľud aj kráľov pred ďalšími politickými záväzkami; odsudzoval nemravnosť a lakomstvo, rovnako ako sociálnu nespravodlivosť; jeho dielo zahrnuté v Knihe Izaiáša, ktorá jestvovala už v 2.st.pr.Kr. a v *Kumráne* sa našiel jej ucelený zvitok; pozri *Starý zákon*; *Betlehemska hviezda*, *céder* (Lurker); *Bronzový had*, *Dobry pastier* (Hall)

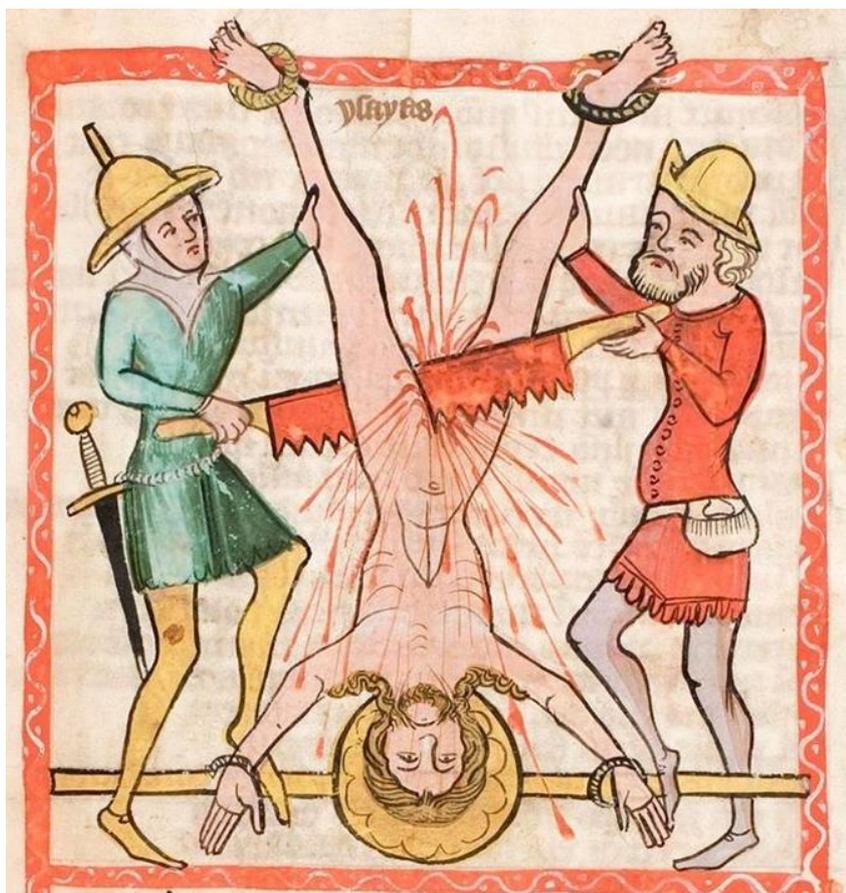
-Izaiáš pochádzal z aristokratickej rodiny a začal pôsobiť v poslednom roku panovania kráľa Achaza (740 pred Kr.) v Jeruzaleme; zvestoval súd nad márnymi nádejami a sľuboval nový vek Hospodinov; Kniha však obsahuje aj neskoršiu tradíciu na podobnú tému; účinkoval väčšinou v Júdskom (Južnom) kráľovstve; prorokoval však niekedy aj proti Izraelskému (Severnému) kráľovstvu; zomrel ako mučeník v pokročilom veku a to tak, že bol rozrezaný pílou za vlády kráľa Manassesa (syna Chizkiáša; 696-686 pr.Kr.); jeho pozostatky boli za vlády cisára Teodozia mladšieho prenesené do *Carihradu* a uložené v blachernskom chráme sv. Vavrince

Baleka v súvislosti s heslom *proroci*: Izaiášovým *atribútom* je kvitnúca vetvička (jediný, čo videl *strom Jesse* > pozri *koreň Jesse*), niekedy je jeho atribútom *pila* (S. Vicente, *Ravenna*); pozri *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Izai%C3%A1%C5%A1_%28prorok%29

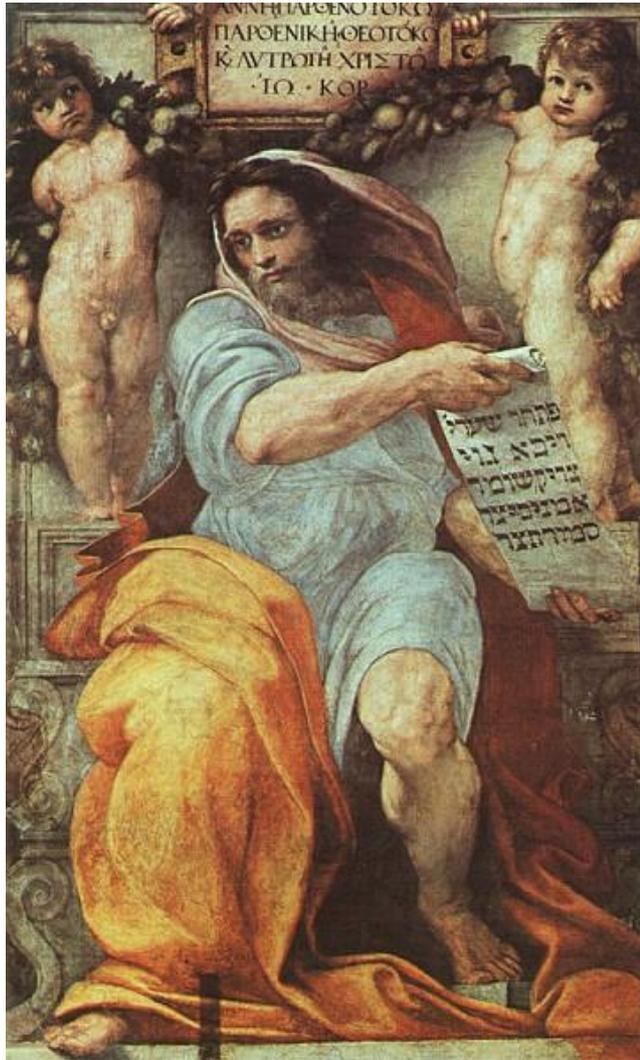
Prorok Izaiáš rozrezaný na polovicu vo vnútri cédru (Valenciennes, Bibl. mun., 14.st.)

Mučeníctvo proroka Izaiáša (Speculum humanae salvationis, 1360)

Michelangelo: Prorok Izaiáš (freska v Sixtínskej kaplnke, 1509)

Rafael: Prorok Izaiáš (15.-16.st.)

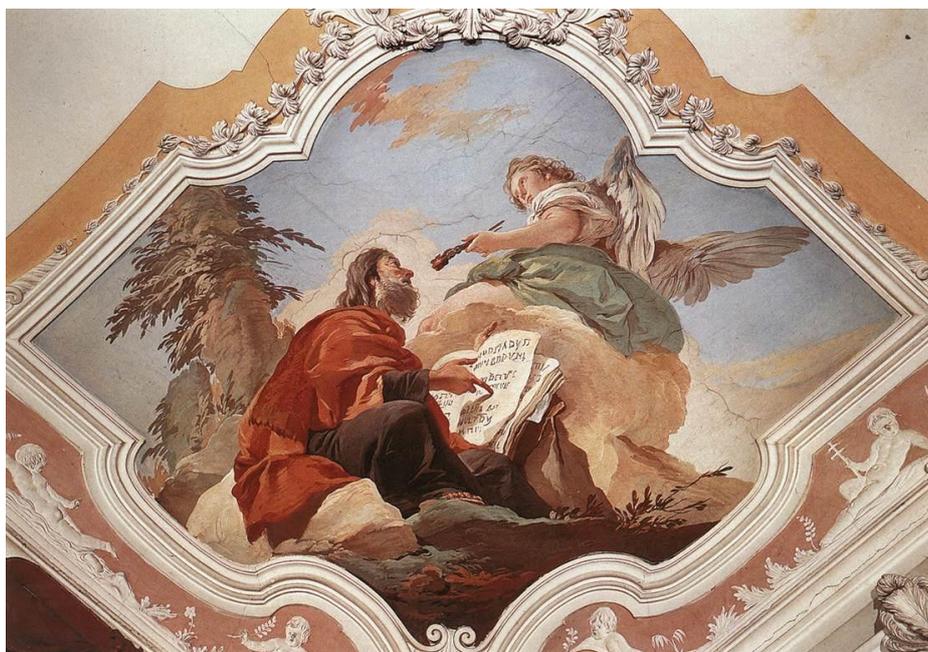
P. Berruguete: Kráľ Izaiáš prorok (Retabulum de Santa María, 1517)

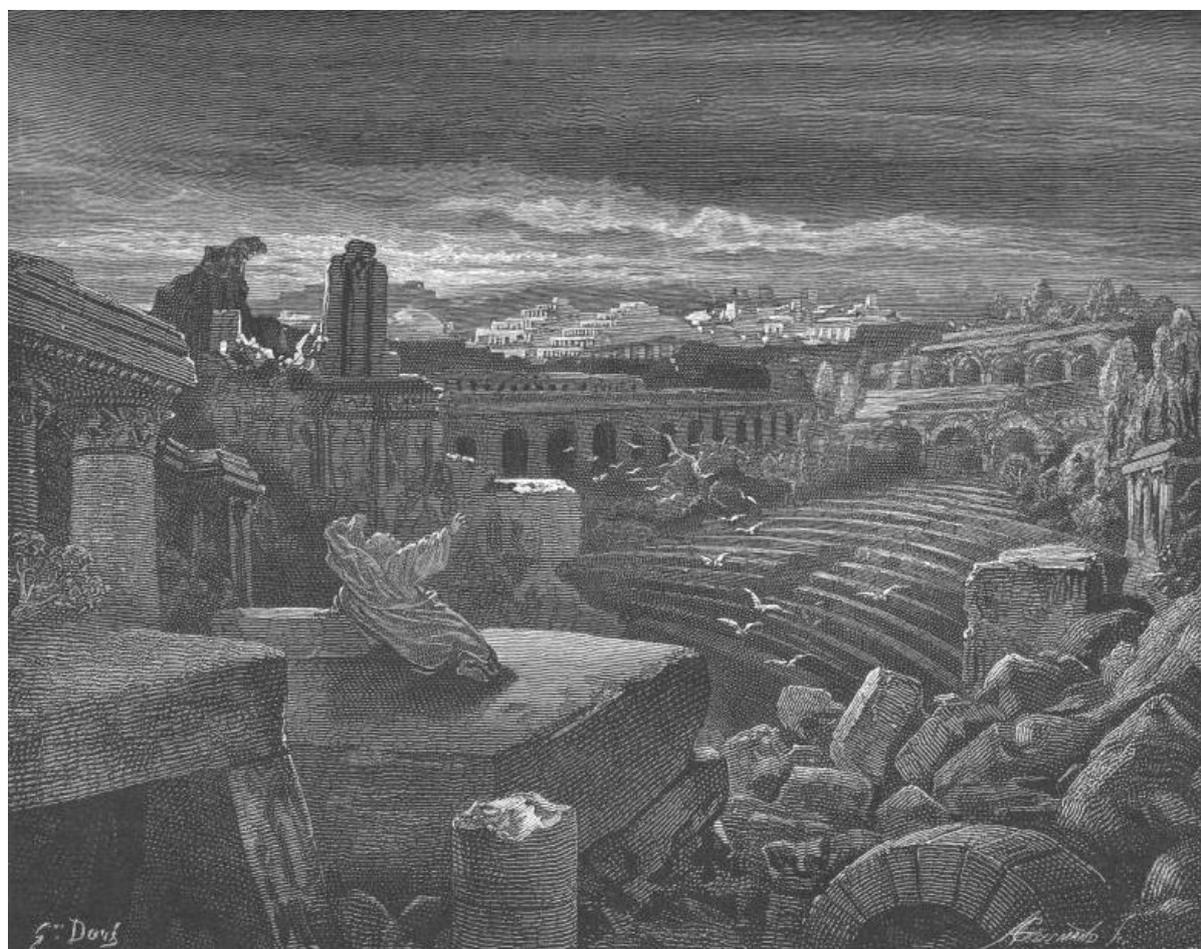
J. Brueghel I. a H. van Balen I.: Proroctvo Izaiáša (1609)

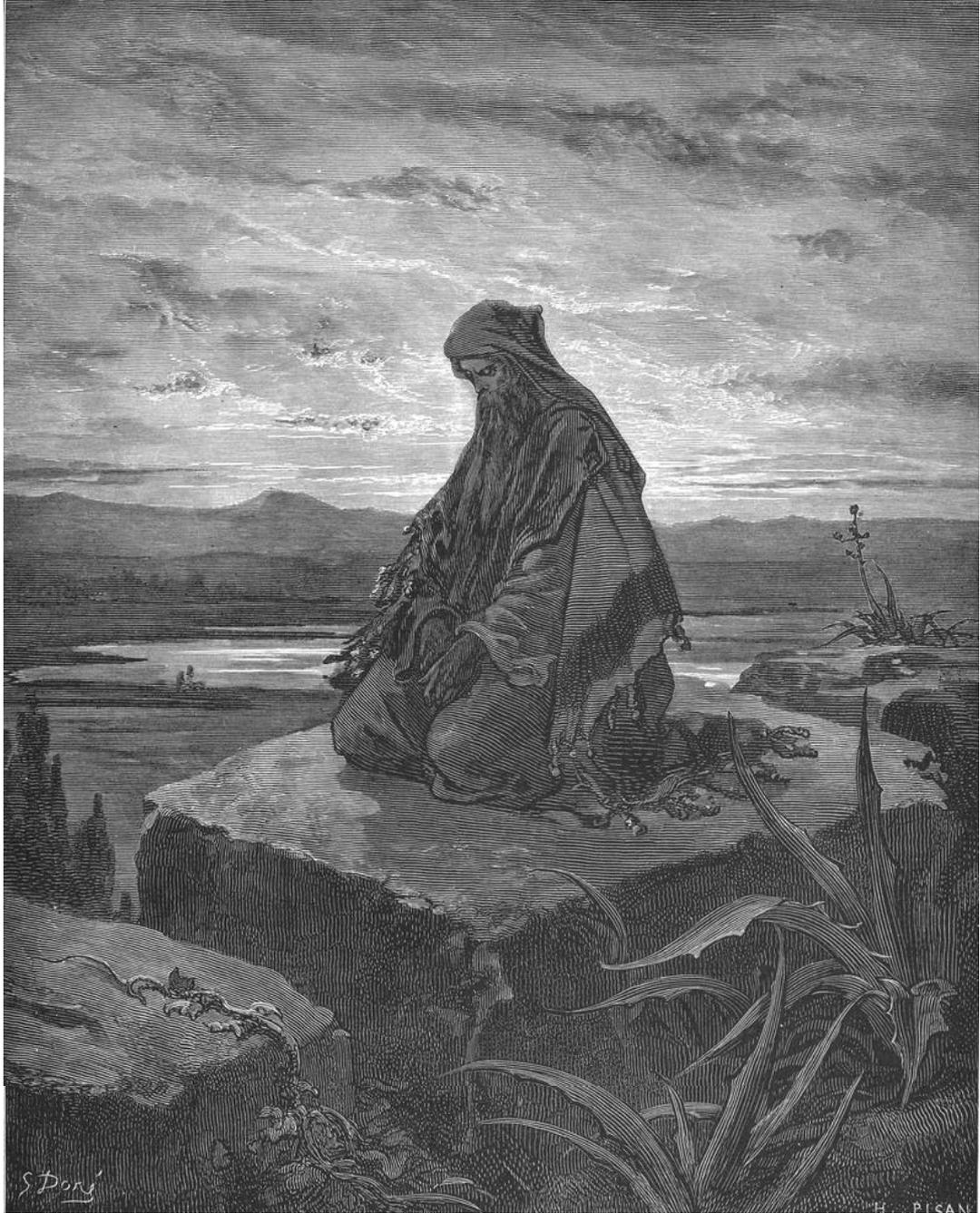
C. Van de Passe st.: Mučeníctvo Izaiáša (rytina, 16.-17.st.)

G. B. Tiepolo: Prorok Izaiáš (18.st.)

G. Doré: Izaiášovo videnie zničenia Babylonu (dreborýt, 1866)

G. Doré: Prorok Izaiáš (drevoryt, 1866)

Izák - *patriarcha židovského národa, syn Abraháma, ktorého chcel otec obetovať Bohu, aby osvedčil silu svojej viery (pozri judaizmus); otec dvojčiek Jakoba a Ezaua; námet Obetovanie Izáka (pozri Abraháмова obet)* je jedným z najčastejších námetov náboženského umenia; pozri *biblia*

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&page=1&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data

<http://www.tali-virtualmidrash.org.il/SearchResultsEng.aspx?ts=6>
http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:GNZ.G_1080

<https://www.google.sk/search?q=Isaac+ blessing+Jacob&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&imgil=bT5x8fXZkk56WM%253A%253BhCnwzp6AXtm1vM%253Bhttps%25253A%25252F%25252Fmetroibleblog.wordpress.com%25252Ftag%25252Fisaac%25252F&source=iu&pf=m&fi>

[r=bT5x8fXZkk56WM%253A%252ChCnwzp6AXtm1vM%252C &usg= JALcLrDfc5X4629FUABr-d7zZak%3D&ved=0CCgQyjc&ei=hjKXVPDNOpbjapvYgsgG#facrc= &imgdii= &imgrc=bT5x8fXZkk56WM%253A%252F%252Fmetro bibleblog.files.wordpress.com%252F2010%252F01%252Fisaac_blessing_jacob_gioachino_ assereto_1640.jpg%252F%252Fmetro bibleblog.wordpress.com%252Ftag%252Fisaac%252F%252F3B1200%252F3B882](https://www.google.sk/search?q=Isaac+ blessing+ jacob+ gioachino+ assereto+ 1640. jpg&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&imgil=bT5x8fXZkk56WM%253A%252ChCnwzp6AXtm1vM%252C%252F%252Fmetro bibleblog.files.wordpress.com%252F2010%252F01%252Fisaac_blessing_jacob_gioachino_ assereto_1640.jpg%252F%252Fmetro bibleblog.wordpress.com%252Ftag%252Fisaac%252F%252F3B1200%252F3B882)

https://www.google.sk/search?q=Isaac+ blessing+ Jacob&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&imgil=bT5x8fXZkk56WM%253A%252F%252Fmetro bibleblog.files.wordpress.com%252F2010%252F03%252Fisaac-blesses-jacob.png%252F%252Fwww.gopixpic.com%252F480%252Fisaac-blesses-jacob-chapters-27%252E2%252E580%252E59328%252Fhttp%253A%25257C%25257Cwww* gci* org%25257Cfiles%25257Cetwog23*jpg%252F%252F3B400%252F3B288

<https://biblequestion.wordpress.com/tag/isaac/>

https://www.google.sk/search?q=Dore:+ Meeting+of+ Isaac+and+ Rebekah&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB4QsARqFQoTCLzI4MLvuscCFdIq2w odqIoKlg&dpr=1#tbm=isch&tbs=ring%3ACVhd-uxagWkvIjhIaAs8xR6DFuvYxl_1z-BSFWWhFP05IIjUqVhAEUomdahhXbVvdT7ki9hT1YchBgL2TSQtw04ZhpVioSCUhoCzzFHoM WETYXVzVIGvXnKhIJ69jGX_1P4FIURbPdgsa02iZwqEglaEU_1TkgiNShH9QLIwdDHvpSoS CZWEARSiZ1qGEUZ5txqO1bB5KhIJFdtW91PuSL0RhxtjofdrKSkqEgmFPVhyEGAvZBEUecX pghjn7CoSCdJC3DThmGIWEcMOgvedGFNF&q=Dore%3A%20Meeting%20of%20Isaac%20and%20Rebekah

Izák a Rebeka -

https://www.google.sk/search?q=Dore:+ Meeting+of+ Isaac+and+ Rebekah&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB4QsARqFQoTCLzI4MLvuscCFdIq2w odqIoKlg&dpr=1#tbm=isch&tbs=ring%3ACVhd-uxagWkvIjhIaAs8xR6DFuvYxl_1z-BSFWWhFP05IIjUqVhAEUomdahhXbVvdT7ki9hT1YchBgL2TSQtw04ZhpVioSCUhoCzzFHoM WETYXVzVIGvXnKhIJ69jGX_1P4FIURbPdgsa02iZwqEglaEU_1TkgiNShH9QLIwdDHvpSoS CZWEARSiZ1qGEUZ5txqO1bB5KhIJFdtW91PuSL0RhxtjofdrKSkqEgmFPVhyEGAvZBEUecX pghjn7CoSCdJC3DThmGIWEcMOgvedGFNF&q=Dore%3A%20Meeting%20of%20Isaac%20and%20Rebekah&imgrc=69jGX_1P4FIXL-M%3A

A. Vaccaro: Stretnutie Izáka a Rebeky (17.st.)

G. van den Eeckhout: Izák a Rebeka (1665)

G. Doré: Stretnutie Izáka a Rebeky (drevoryt, 1866)

F. Bouterwek: Stretnutie Izáka a Rebeky (1840)

S. Safed: Izák prichádza za Rebekou (akryl, 2000)

Izák žehná Jákoba - jedna z dvoch hlavných tém v súvislosti s postavou patriarchu *Izáka* (druhou je *Obetovanie Izáka resp. Abraháмова obet'*); slepý Izák uprednostňuje syna *Ezaua*, ale matka *Rebeka* naopak uprednostňuje syna *Jákoba* (obaja sú dvojčičky, iba Jákob vyšiel z matkinho lona ako druhý, držiac brata za pätu; odtiaľ aj jeho meno); Rebeka poradí synovi, aby si omotal ruky kožušinou, ktorá bude slepému otcovi pripomínať Ezauove chlpaté ruky; vo výtvarnom umení námet zvyčajne pod názvom *Požehnanie Izáka*, príp. *Požehnanie Jakobovi*; pozri *Izák, Jákob*

<https://www.google.sk/search?q=Dor%C3%A9:+ISAAC+BLESSING+JACOB&espv=2&biw=1840&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB4QsARqFQoTCOnCp8b7p8cCFcu4GgodsncEUg&dpr=1#imgre=PD3RQQNyzHcjeM%3A>

G. Flinck: Izák žehná Jákoba (17.st.)

L. Giordano: Izák žehná Jákoba (17.st.)

L. Giordano: Požehnanie Izáka (17.st.)

G. van den Eeckhout: Izák žehná Jákobovi (1642)

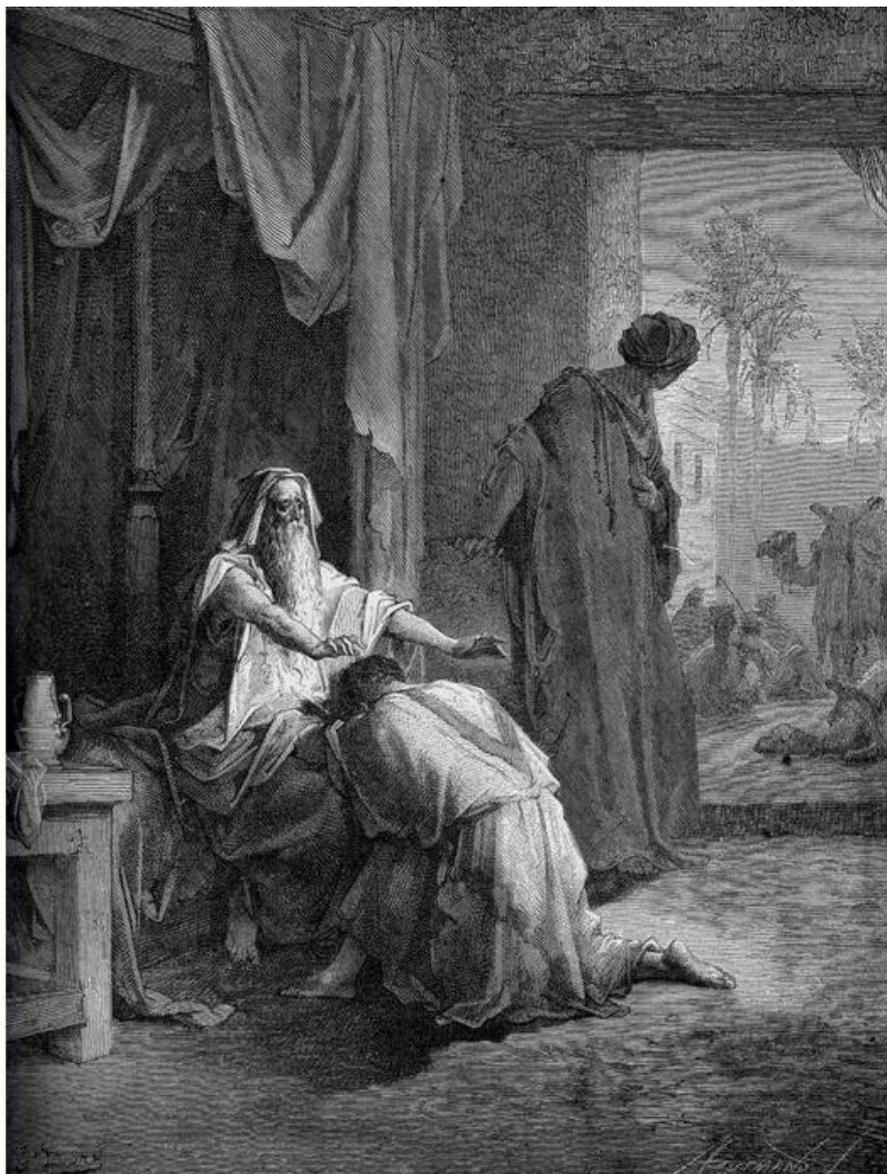
N.-G. Brenet: Izák žehná Jákobovi (1768)

J. Sanders van Hemessen: Izák žehná Jákoba (1536)

F. Boucher: Jákob požehnaný Izákom (camaieu brun, 18.st.)

G. Doré: Izák žehná Jákobovi (drevoryt, 1866)

izba - 1. v *archeológii* jedná miestnosť pôvodne s krytým alebo otvoreným ohniskom uprostred, neskoršie v rohu vpravo pri vchode
2. miestnosť určená na bývanie; pozri *komnata, manzarda, apartmán, apartmá simple, apartmá double; interiér;*

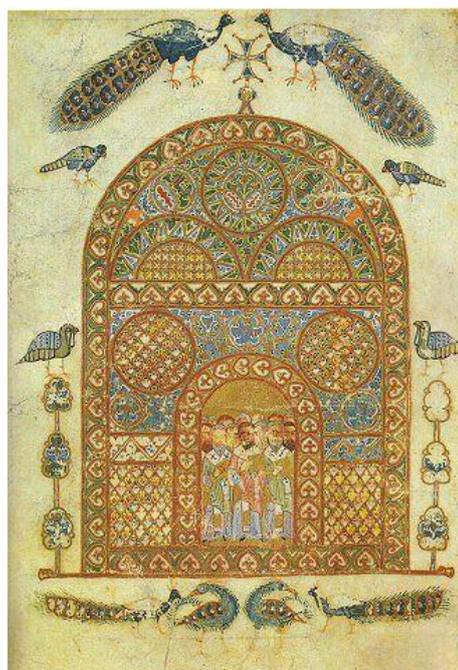
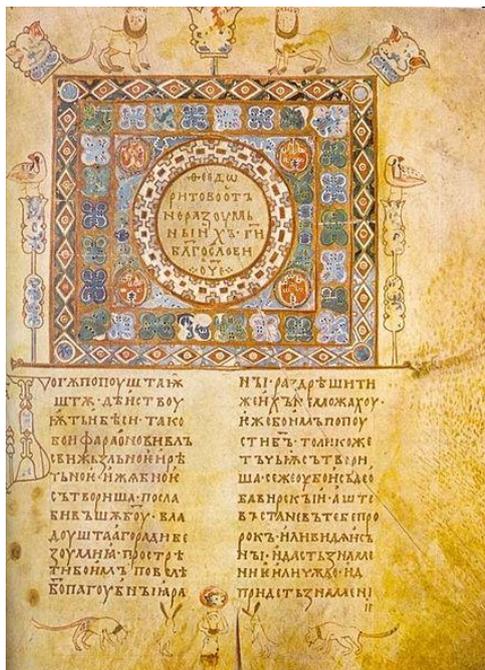
F. Defregger: Roľnícka izba (1868)

izba hradná - pozri *komnata*

izba Jantárová - *Jantárová komnata*

Izbornik Svjatoslava II. - rukopis na pergamenových ilustrovaných fóliách; vyrobený r. 1073, objavený v roku 1807 v kláštore Vzkriesenie Nového Jeruzalema blízko Moskvy; uchovávaný v Moskve v historickom múzeu; text skladá sa z 266 dvoch stĺpcov; ide o unikátne teologické kompendium; obsahuje úryvky z diel *cirkevných otcov*, chronológiu, prehľad poetických figúr a trópov, články o gramatike, logike a filozofii, podobenstvá, hádanky a prvý zoznam zakázaných kníh na Ukrajine; obsahuje zaujímavé iluminácie rodiny kniežaťa Svjatoslava II., pre ktorého bola práca pripravovaná; preklad pôvodného gréckeho kolekcia Izborniku Svjatoslava bol vykonaný v *starosloviencine* vo východnom Bulharsku počas kráľa Simeona (893-927), ktorému je určené venovanie v predslove; tento text bol skopírovaný iba v Kyjeve a meno Svjatoslav bolo nahradené Simeonom I.; odpisovačmi boli dvaja mnísi, z ktorých jeden sa volal Ioan precentor; pozri *dielo literárne*

<http://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages\I\Z\IzbornikofSvjatoslav1073IT.htm>

Izbornik Sviatoslava (1073)
Izbornik Sviatoslava (1073)

Sviatoslav s rodinou (Izbornik Sviatoslava, 1073)

Izida - Isis

Izidor zo Sevilly - (†636); posledný cirkevný otec a encyklopedický učenc; jeho najslávnejším dielom je spis *Etymologiae*; pozri *jednorožec* (Lurker); *Biblia* (Despertad); *Jezuliatko*; *Narodenie Pána* (Lurker); *Beatus/Beatova apokalypsa*; *Mapa sveta Beata z Liebany*; *Cerates, lev*

B. E. Murillo: Izidor zo Sevilly (1655)

Izmael - syn *Abraháma* a otrokyne *Hagar*, zavrhnutý na *Sárin* popud otcom, ale zachránený bohom; praotec kmeňa Izmaelov (*Arabov*); pozri *Kaaba*; *islam*, *biblia*; *Alah* v *histórii*

[http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%B7%D0%BC%D0%B0%D0%B8%D0%BB_\(%D0%B2_%D0%91%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B8\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%B7%D0%BC%D0%B0%D0%B8%D0%BB_(%D0%B2_%D0%91%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B8))

<http://de.wikipedia.org/wiki/Ismael>

<http://es.wikipedia.org/wiki/Ismael>

Iznik keramika - perzská keramika pomenovaná podľa mesta Iznik v západnej Anatólii, kde bola vyrábaná v poslednej štvrtine 15.st. do konca 17.st.; remeselníci v mestečku začali vyrábať vysoko kvalitnú fritovú keramiky maľovanú kobaltom pod bezfarebnou transparentnou glazúrou (pozri *nadglazúra*); starostlivé prevedenie v kombinácii tradičnými osmanskými *arabeskovými* vzormi s čínskymi prvkami; táto zmena bola takmer určite výsledkom aktívneho zásahu a sponzorstva zo strany nedávno zriadeného osmanského dvora v Istanbuli, ktorý si veľmi cenil čínsky modro-biele porcelán; v priebehu 16.st. sa výzdoba keramiky postupne menila vo veľkom štýle, stala sa voľnejšia a boli zavedené ďalšie farby; spočiatku tyrkysový vzor bol spojený s tmavým odtieňom kobaltovej modrej a potom boli pridané pastelové odtiene šalviovo zelenej a svetlo fialovej; v poslednom desaťročí 16.st. došlo k výraznému zhoršeniu kvality a hoci výroba pokračovala v priebehu 17.st., vzory boli chudobné, pretože úloha mesta ako primárneho keramického výrobcu prešla do Kütahya; pozri *perzské umenie*

https://en.wikipedia.org/wiki/%C4%B0znik_pottery

Miska s listovým okrajom zdobená kvetmi a cyprusmi (Íznik keramika, 1575)

izokefalia - z gréc. isos – „rovnaký“, kefale – „hlava“; v *maliarstve* a *sochárstve* zobrazenie postáv v rovnakej veľkosti bez ohľadu na priestorové s významové vzťahy; typická pre antické *vlysy*, byzantské *mozaiky* a *monumentálne malby*, katedrálnu *plastiku*; pozri *kompozícia*; porovnaj *parataktická kompozícia*

tzv. Majster Sant'Apollinare: Procesia mučeníc do svätého mesta (mozaika Sant 'Apollinare Nuovo v Ravenne, 526)

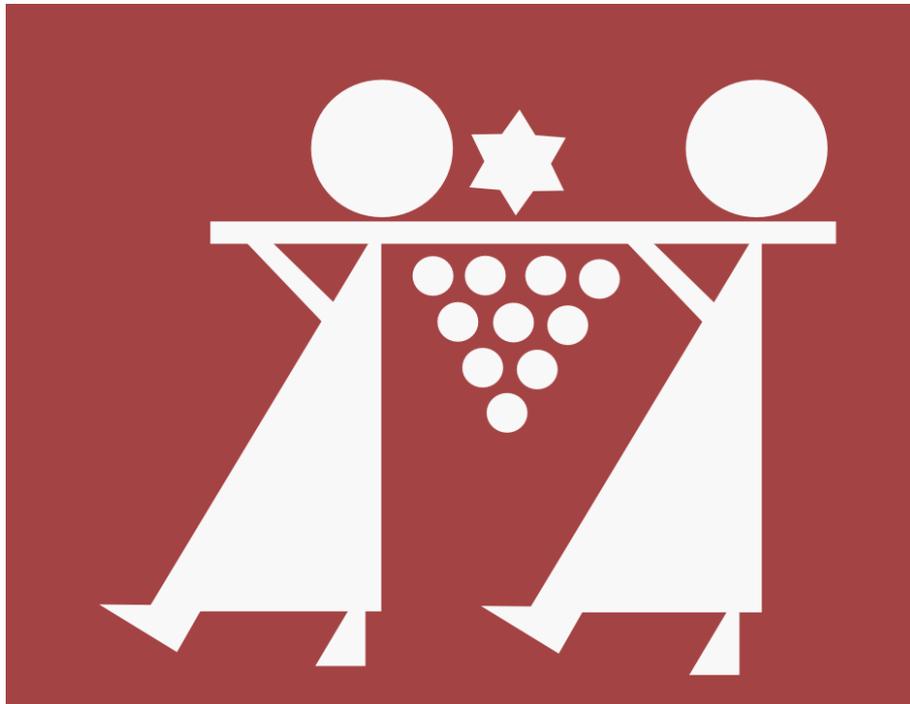

J. van Bijlerta: Portrét nákazlivo chorých z Nemocnice sv. Jóba v Utrechte (izokefalia, 17.st.)

Izolda/Isolda - pozri *Tristan*
izop - *yzop*

Izrael - staroveký židovský štát na severe *Palestíny*; pozri *Židia*, *Galilea*, *Moloch*, *El*, *Jeremiáš*, *Judea*; *Blízky východ*; *Betlehem*, *Hebron*, *Jeruzalem*, *Karmel*, *Jaffa*, *Tiberias*

Malý lexikón biblie: názov severnej časti krajiny po rozdvojení *Palestíny*; k izraelskému kráľovstvu sa pripojilo desať kmeňov; trvalo v rokoch 932-721 pr.Kr.; prvé obdobie kráľovstva bolo v znamení bojov s *Judeou*, ktorá sa nachádzala na juhu *Palestíny*; druhé obdobie bolo v znamení *asýrskej* hrozby; roku 721 pr.Kr. Sargón II. obsadil *Samáriu* a súčasne celý Izrael; väčšinu obyvateľstva (bohatú a vplyvnú vrstvu) dal odviecť (*babylonské otroctvo*) a na ich mieste usadil iné národy; zvyšná časť sa pomiešala s osídlencami a neskôr ich nazývali *Samaritánmi*; pozri *Židia*

Logo turizmu štátu Izrael: Zvedovia prinášajú strapec hrozna z Kanaánu (2009)

Izraeliti - semitský kmeň, susedmi nazývaný *Hebreji*; svoj názov Izraeliti odvodzovali od mena praotca *Jákoba*, ktorý sa premenoval na Izraela; pozri *galgala*, *Galgala/gilgál*; *terafim*, *Semiti*; *mandlovník*; *dvanásť kmeňov Izraela*; *berit*; *Mojžiš*, *Jozue*; *Židia*

-správny slovenský názov Izraeliti; česky *Izraelci*

izraelské kmene - pozri *dvanásť kmeňov Izraela*

izraelské mestá -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Cities_in_Israel

izraelskí králi -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Cities_in_Israel

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Kings_of_ancient_Israel

izraelskí ľudia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Israeli_people

izraelskí ľudia podľa miest -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:People_by_city_in_Israel

izraelskí umelci - pozri *J. Steinhard*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Israeli_painters

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Israeli_artists

Izrail/Izrafil/Israil - *Azazel*